

FIGYELŐ
SZOLGÁLAT

ISMERTETÉSEK

002.63.001/73/

SIMPSON, G.S.:

The evolving U.S. national scientific and technical information
system

/Az USA országos tudományos és műszaki tájékoztatási rendszerének várható fejlődése/

Battelle Technical Review, 17.k. 5-6.sz. 1968.máj.-jun. p.21-28.

BEVEZETÉS

Az USA tudományos tájékoztatási rendszerének előrejelzésére a 2000. évre már több kísérlet történt, amelyek az elektronikus adatfeldolgozás várható nagymérvű hatásán alapultak, illetve a Szovjetunió és az USA tájékoztatási rendszerének összehasonlítása alapján készültek.

Az információfeldolgozás terén az alapvető módszerek kialakultak, és e téren forradalmi jellegű változások nem várhatók. A valóban fontos változások a szervezés és a formai kérdések szabványosítása tekintetében valószínűek. Az alábbiakban ismertetett tanulmány megkísérli felismerni és megmagyarázni az USA tudományos és műszaki tájékoztatási rendszerében megnyilvánuló irányzatokat, amelyek a fejlődésre befolyással lehetnek.

ELŐREJELZÉS

A jövő tájékoztatási rendszerében az USA kormányzatának döntő befolyása várható, részben azon az alapon, hogy a magánszektor túlterhelését elkerüljék. A tudományos és műszaki tájékoztatás javítására és szabványosítására tett erőfeszítések a magánszektor számára utmutatásként szolgálhatnak.

A közeljövőben - 1978 körül - az országos tudományos és műszaki tájékoztatás szabványosítási programjának eredménye várhatóan a legnagyobb befolyással lesz az országos rendszer fejlődésére. A kormányzati szabványosítási előírások meg fogják követelni az egységes szabványokat olyan területeken, mint a kutatási jelentések, bibliográfiai adatok, szerzői referátumok és kulcsszavas indexek elkészítése a külföldi szolgáltatók számára. Ezek a szabványok nemcsak az állami kutatólaboratóriumok jelentéseire terjednek ki, hanem az akadémiai, a szerződéses és az ipari kutatási jelentésekre is. Ezenkívül a műszaki tervek koncepcióit és a hadügyminisztérium mintegy másfélszer formaelőírását is szabványosítják, összevonják, érvényességét kiterjesztik, s összeegyeztetik a kutatásra és fejlesztésre vonatkozó szabványokkal.

A kormányzati szabványosítási program szövetségi jelleggel kerül bevezetésre, és alkalmazásának általánossá válása esetén ugyanezt a programot várhatóan a magánszektor is elfogadja, ami azt jelenti, hogy a szövetségi rendszer országos rendszer lesz. Minthogy a szövetségi tudományos és tájékoztatási rendszer mintegy 70%-os részesedést fog elérni, a magánszektor egyre jobban kívánatosnak fogja tartani, hogy rendszerét integrálja a szövetségi rendszerrel.

A kormányzati szabványosítási program megvalósításához szükséges évek alatt a szakmai társaságok feltehetően emelkedő költségekkel és elégtelen bevételekkel fognak küzdeni. Mindazonáltal több referátumot fognak közreadni szorosabb együttműködéssel és munkamegosztással. De az ily módon elért bevételeknek határai vannak. Ezért a szakmai egyesületek dilemmáját másként kell megoldani.

Ugyanez alatt az idő alatt a kereskedelmi kiadványok tudományos és műszaki információi területén számottevő változás előreláthatóan nem fog bekövetkezni. Továbbra is a szerzői jogvédelem fogja biztosítani helyzetüket. Az ipart, az egyetemeket és az intézményeket a következő tíz évben nem fogják nagyobb változások érni, minthogy részesülnek azokban az előnyökben, amelyek minden bizonnyal a kormányzati szabványosítási programból fognak származni.

1978 ÉS AZON TUL

Azok a valóban döntő kérdések, amelyek az USA országos tudományos és műszaki tájékoztatási rendszerével kapcsolatban 1978 és azt követő időszakokra nézve felmerülnek, a következőket foglalják magukban: Mi lesz a szakmai egyesületek szerepe? A tudományos és műszaki tájékoztatási jelentéseket közérdekű irodalomnak fogják-e minősíteni és ezáltal nem fog rájuk vonatkozni a szerzői jogvédelem? Meg kell jegyeznünk, hogy a kérdések nem érintik az ipar, az egyetemek vagy az intézmények tudományos és műszaki tájékoztatási érdekeit. Bár - mint fentebb rámutattunk - ez a három csoport a tudományos és műszaki információk fő létrehozója, ezek csak távolról és csak esetenként kapcsolódtak be az USA fejlődő tájékoztatási rendszerébe. A kapcsolat hiánya továbbra is valószínű, és ezért a lényegileg kormányzati orientáltságú rendszer kialakulása várható, ami lehetővé teszi a rendszer fő vonásainak előrejelzését 1978-ra és a későbbi időre.

Alapvető jellegzetességek

Ha a fejlődés a fent vázolt vonalat követi - ami valószínű - úgy az USA tudományos és műszaki tájékoztatási rendszerének főbb vonásai 1978-ban és azután várhatóan az alábbiak lesznek:

mintegy 90%-ban közpénzekből finanszírozzák,

bele fognak tartozni alrendszerként:

- a/ az országos szabványrendszer,
- b/ az országos dokumentumletét-rendszer,
- c/ az országos szabványügyi tájékoztatási rendszer,
- d/ a közfinanszírozású információelemző központok hálózata,
- e/ az országos könyvtári rendszer,

magába foglalja aktív partnerként azokat a szakmai egyesületeket, amelyek információs rendszerét közösségi pénzalapokból támogatják;

társult szervekként magába foglalja azokat a független szakterületi egyesületeket, amelyek információs rendszerei magánfinanszírozás alapján működnek;

magába foglalja mintegy belső versenycsoportként azokat a kiadókat, akik érdekeltek a közpénzekből finanszírozott információelemző központok szolgáltatásainak kereskedelmi terjesztésében és a közérdekű információk új szempontú csoportosításában, kiegészítésében, szerzői jogi védelmében és értékesítésében.

FOKOZOTT KORMÁNYZATI FELELŐSÉG

Ennek az országos tudományos és műszaki tájékoztatási rendszernek az irányítását egy megfelelő tekintéllyel rendelkező fél-kormányzati hivatal látná el, az anyagi eszközökről közvetlenül a Kongresszus gondoskodnék. Kiegészítő jövedelmet biztosítana a rendszer szolgáltatásainak értékesítése, bár ezek a bevételek a költségeknek csak kis hányadát fedeznék még abban az esetben is, ha semmiféle ingyenes szolgáltatást nem nyújtanának.

A Kongresszus várhatóan felhatalmazza a rendszert a közpénzekből finanszírozott tudományos és műszaki tájékoztatás szabványaiért felelős alrendszer feletti felügyeleti joggal, kivéve azokat, amelyeket honvédelmi érdekből védelemben kell részesíteni. A katonai célú információk feldolgozása ugyanazok szerint a szabványok szerint történne, amelyeket az országos rendszer használ. Ezeket az információkat azonban a hadügyminisztérium kezelné és a Defense Documentation Center /Védelmi Dokumentációs Központ/tárolná.

SZAKMAI EGYESÜLETEK MINT PARTNEREK A RENDSZERBEN

Előreláthatólag a főbb szakmai egyesületek 1978-ban és azon túl az országos tájékoztatási rendszer operatív partnerei lesznek, és információ rendszerük beolvad az országos tájékoztatási rendszerbe. A szakmai információk rendszerek költségeinek legnagyobb részét is a rendszer fogja viselni. Az országos rendszer szabványai elejét fogják venni a nemkívánatos párhuzamos munkának az információgyűjtés, a referálás és egyéb feldolgozási munkák terén. A szakmai információk szolgálatok előkészítésének legalább 70%-a az országos programon fog alapulni.

A partner-egyesületek ugyancsak folytatni fogják közlemények átvetését és közreadását magántőke által finanszírozott kutatási és fejlesztési intézetektől. A szerzői jog az egyesületnél marad, de tekintettel az országos rendszer költségeire és együttműködésére, a nemzeti szabványok lesznek irányadók a feldolgozásra.

UJ LEHETŐSÉGEK A KERESKEDELMI KIADÓK SZÁMÁRA

Ahogy ma megítélhető, 1978 után a kereskedelmi kiadók az országos rendszer tagjaitól vásárolhatnak anyagot. A kiadók várhatóan válogatott anyagot fognak vásárolni, amit azután átdolgoznak, kiegészítéssel, átszerkesztenek és közreadnak. Vásárlóik - mint a múltban - továbbra is tanárok, főiskolai hallgatók, általános és szakkönyvtárak, az ipar és a külföldi piac lesz.

Uj szerep jöhet számításba a kereskedelmi kiadók számára 1978 után. Valószínűleg az IAC /Information Analysis Centres = Információelemző Központok/ átfogó tanulmányainak terjesztésével is foglalkoznak. Mialatt az IAC-ok a nagymértékben szakosított szakértők válaszait adják meg az információkeresőknek, az általuk kiadott szemlék, összefoglalások, kézikönyvek, helyzet tanulmányok előreláthatóan a kereskedelmi forgalomban is beszerezhetőek lesznek. Ez a megoldás nemcsak csökkentené több IAC operatív költségeit, hanem növelné azoknak a felhasználóknak a körét, akik részére a központok publikációi elérhetőek lennének. Hasonlóképpen a folyóiratcikk-terjedelmű, válogatott IAC anyagokat a szakmai egyesületek folyóiratai terjesztenék.

AZ INFORMÁCIÓELEMZŐ KÖZPONTOK SZEREPE

1978 után talán az Információelemző Központok fogják a legnagyobb változást jelenteni az információk szolgáltatás terén. Nem sokkal a II. világháború után ezeket államilag finanszírozták, az első szputnyik felbocsátása után mind az államilag, mind az ipar által finanszírozott IAC-ok száma gyorsan növekedett.

A hagyományos módszerek használata mellett, levelezéssel és a szakemberekkel folytatott beszélgetések révén, elsőrendű és friss tudományos és műszaki információt tudnak szolgáltatni. Ily módon az IAC-ok választ tudnak adni olyan fontos kérdésekre, hogy ki, hol, mit csinál? Mi a teendő a tájékoztatás továbbfejlesztése céljából?

Azoknak a kutatóknak a száma, akik valamennyi információjukat a hagyományos forrásokból kapják, csökkenőben van, bár még sokan saját módszerüket alkalmazzák. Minthogy egyre nagyobb a felmerülő információs igényük, mind több tudós és mérnök fordul az IAC-okhoz információs szükségletei kielégítése céljából. Egyre inkább azt látják, hogy azok vannak ellátva információkkal, akiknek kapcsolatuk van ilyen központokkal. Még a szűkebb területen dolgozó szakemberek is azt tapasztalják, hogy ha nincsenek összeköttetésben az IAC-okkal, időnként az információval el nem látottak csoportjába tartoznak, minthogy nincs olyan széles körű, friss informáltságuk, amit az IAC-ok tudnak biztosítani.

Nem minden kutató van azon a véleményen, hogy más tudományos dolgozók és mérnökök megfelelően tudnak információt elemezni és összefoglalni részükre. Valóban sokan közülük előnyben részesítik saját elemzésüket, elfogadva vagy eldobva adatokat és irodalmat, aszerint, hogy alkalmasak vagy nem. Mégis az információ-felhasználók növekvő serege elfogadja a következőket:

1. hozzáértő tudósok és mérnökök kellő időben értékes információt tudnak szolgáltatni;
2. az IAC-ok leghatékonyabbak az információszolgáltatás terén;
3. pontos és friss információk beszerzése az IAC szolgáltatások kiterjesztését teszi szükségessé.

Az a nézet alakítható ki, hogy a közpénzekből finanszírozott IAC-oknak 1978-ban két típusa lesz:

1. azok, amelyek szűk szakterületen jelentős problémákkal foglalkoznak, viszonylag rövid idő alatt /információelemző központok/;
2. azok, amelyek hosszú ideig fontos vagy gyakran használt kritikai adatokkal foglalkoznak.

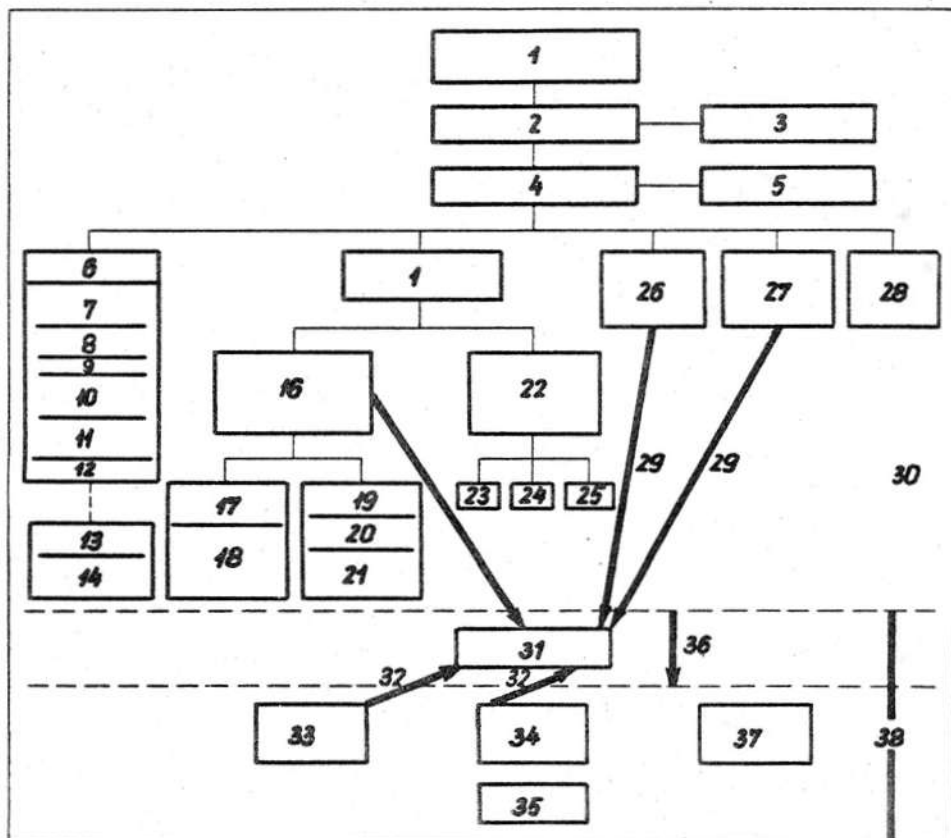
Ezek az intézmények csak addig fognak működni, amíg kellő mennyiségű kutatási és fejlesztési tevékenység lesz.

EGYSÉGES LESZ-E AZ ORSZÁGOS RENDSZER?

A rendszert tekintve a jövő országos tudományos és műszaki tájékoztatási rendszere egységes lesz. Filozófiai értelemben nem lesz egységesebb, mint a telefon, táviró, TV, ujság, közlekedési és közszolgáltatási rendszer. A központosítás és decentralizálás kérdésében azt lehet mondani, hogy központilag kidolgozott szabványok lesznek a decentralizált szervezetek számára.

Az "egységes" és "központosított" kifejezések, amennyiben a tudományos és műszaki tájékoztatási rendszerre vonatkoznak, nem találóak, ha csak nem tesszünk egyenlőségjelet a "szabványosítás" és az "egységes" szavak közé. A tény az, hogy bizonyos idő óta egyes ipari csoportok és egyesületek megállapodtak több szabványban, mintán eldön-

tötték, hogy az az összes érdekelt javára szolgál. A már 1968-ban megindult szabványosítási munka közös érdek, és szükséges, hogy legalább a szövetségi tudományos és műszaki tájékoztatási rendszert szabványosítsák. Ha ez befejeződik, nemzeti érdek, hogy hasonló szabványokat fogadjanak el az egész vonalon. Az irányzat arra mutat, hogy 1978 után az USA országos tudományos és műszaki tájékoztatási rendszere az 1. ábrán vázolt felépítéshez fog hasonlítani.

1. ábra

Az USA országos tudományos és műszaki tájékoztatási rendszerének valószínű szervezete 1978-ban

Az 1. ábrán közölt kódszámok jelentése

1 = Országos Tudományos Akadémia /Országos Műszaki Tudományos Akadémia/	20 = Technológia alkalmazás /NASA/
2 = Az Országos Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Rendszer igazgatótanácsa	21 = Ipari Együttműködési Iroda
3 = A SATCOM és a COSATI helyébe lép	22 = Katonai információs adatok
4 = Adminisztrációs Hivatal	23 = Hadügyminisztérium
5 = Szabványügyi Alrendszer	24 = Atomenergia Bizottság
6 = Országos Könyvtárügyi Alrendszer	25 = Országos Léghajózási és Űrkutatási Hivatal
7 = Országos Mezőgazdasági Könyvtár	26 = Országos Szabvány-Referenz-adatok Alrendszere
8 = Országos Orvostudományi Könyvtár	27 = Információelemzési Központ. Kb. 500 központ alrendszere
9 = Kongresszusi Könyvtár	28 = Szakmai partner-egyesületek
10 = Természeti Erőforrások Országos Könyvtára /tervezve/	29 = A továbbadás fő iránya
11 = Külföldi Tudományos és Műszaki Információk Országos Könyvtára /tervezve/	30 = A rendszer ellenőrzése, min. 70% szerzői jogvédelem nélkül
12 = Országos Archivum	31 = Kereskedelmi kiadók
13 = Önkéntes tagkönyvtárak	32 = Kismértékű továbbadás
14 = Egyetemi, magán-, nyilvános, szakkönyvtárak	33 = Ipar és intézmények
15 = Országos Dokumentumletéti Alrendszer	34 = Egyetemek és nyilvános iskolák
16 = Korlátlan Letét - Szövetségi Tudományos és Műszaki Információk Kliring Intézete	35 = Magánszemélyek
17 = Tudományos információcsere	36 = A szerzői jogvédelem növekedése
18 = Országos Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Központ	37 = Társult szakmai egyesületek
19 = Állami Műszaki Szolgálatok Irodája	38 = A felhasználók csoportja, legalább 30% szerzői jogvédelem

A hatékony működés céljából a fentiekben tárgyalt országos rendszernek két feltételt kell kielégítenie. Először: minden nem bizalmasnak nyilvánított kutatási és fejlesztési információt elérhetővé kell tenni - azonos feltételekkel - minden igénylő számára. Ennek folytán, ha a szövetségi rendszer egyik intézménye díjakat számít fel szolgáltatásaiért, valamennyi szervezetnek hasonlóképpen kell eljárnia. A második feltétel megköveteli, hogy a rendszer biztosítson lehetőséget a versenyre, és tartsa fenn a hagyományos eszközöket a tudás közvetítésére. Ez természetesen magával hozza, hogy a szakmai egyesületek és kereskedelmi kiadók szükségleteit figyelembe kell venni.

Az USA tájékoztatási rendszerének problémái főként a szervezés és az irányítás területének problémái. Az irányítás főbb kérdései a következők: a jelenlegi gyakorlat szerint a közreadott információkat egymástól függetlenül különféle állami és magánszervezetek referálják; a folyamatban levő kutatási és fejlesztési munkák pontos és gyors megállapításának nehézsége bármely területen; a kellő mértékű kapcsolat hiánya az ipar, a tudomány és más intézmények között.

Tipikus szervezeti problémák: szövetségi kormányzati szervezetek sokasága azonos információközlési feladattal; nagymértékben független dokumentumtárak különböző szolgáltatásokkal; kormányzati és magánbizottságok, szakbizottságok, feladat-célcsoportok, amelyek a tudományos és műszaki információ problémáit a saját érdekük szempontjából vizsgálják.

/Paku Sándor/

Council on Library Resources
Report. 12th. 1967/1968. Washington, 44 p.
/A Könyvtári Fejlesztési Tanács 12. évi jelentése/

A Council on Library Resources, Inc. /Könyvtári Fejlesztési Tanács/ Columbia államban /USA/ alakult meg a könyvtári problémák megoldásának elősegítésére, mint nem-haszonra dolgozó intézmény. Működése 1956-ban indult az öt évre szóló, összesen ötmillió dolláros Ford-alapítvány segítségével. Az alapelvek kimondják, hogy a Tanács célja a könyvtárak problémáinak megoldása, különösen a kutatóintézeti könyvtáraknál; az új technikai módszerek és lehetőségek kutatásával és bevezetésével, az ilyen irányú kutatások elősegítésével, vezetésével és koordinálásával, az amerikai /USA/ és a külföldi könyvtárak és archívumok közötti kapcsolat megjavításával.

Az 1960-ban, majd 1967-ben tett összesen 13 millió dolláros Ford-alapítvány teszi lehetővé további működését.

A Tanács meggyőződése, hogy a könyvtári szolgáltatások érdemleges javítása csak a computer és más adatfeldolgozó berendezések segítségével történő automatizálás révén lehetséges. Sajnos a könyvtárak elég szűk piacot jelentenek a computer fejlesztő és-gyártó cégek számára, ezért ezek a kérdések, a könyvtár igényeinek megfelelő gépek fejlesztése és gyártása, sem a hardware, sem a software vonalán nem kerülnek előtérbe.

A Tanács által finanszírozott kutatásoknak a témája 71%-ban az automatizálás. Különösen indokolja ezt a növekvő bérszínvonal és az egyre égetőbb munkaerőhiány. Van azonban néhány zavaró momentum is. Az egyik az automatizálással járó kiadások igen magas szintje, a másik az a túlzó elképzelés vágyálom, mely szerint az automatizált könyvtári hálózat és a mindent átfogó computer-memória lehetővé teszi azt, hogy az USA, sőt később az egész világ minden ismeretanyaga, azonnal és bárki számára egységesen, egy rendszerben hozzáférhető legyen az új módszerek alkalmazásával. Az USA-ban, de sokszor külföldön is még tovább fejlesztik ezt az elképzelést azzal, hogy mindez már a közeljövőben elérhető: a technikai és a szellemi lehetőségek megvannak, csak össze kell gyűjteni ezeket.

Az új technológia azonban drága és bizonytalan egyelőre. Másrésztől azonban bizonyos az, hogy a könyvtárak egyre súlyosbodó problémáit csak az új technológia alkalmazása oldhatja meg. A Tanács ezért helyezte előtérbe az automatizálás kérdését.

Az automatizálás területén a beszámolási évben végzett munkát a következőkben lehet összefoglalni:

1. kiadták a Journal of Library Automation megfelelő számait;
2. megindították egy nagyobb, 24 egyetemi könyvtárat összefogó computeres hálózat és központja kiépítését, amely a terv szerint kom-

patibilis lesz a Library of Congress /Kongresszusi Könyvtár/ MARC /Machine Readable Cataloguing = Géppel olvasható katalogizálás/ rendszerével; jelenleg katalóguskártyákat és kötetkatalógusokat állítanak elő a központban résztvevő könyvtárak részére;

3. részt vettek az INTREX /Information Transfer Experiments = információtovábbítási kísérletek/ tervezet munkálataiban, melynek célja a nyomtatott vagy mikrofilmen meglévő anyag közvetlen továbbítása nagy távolságra megjelenítő készüléken /display/, szemléltető módon;

4. részt vettek a MARC-program alkalmazhatóságának, a mágnesszalagon szolgáltatott bibliográfiai információ hasznosíthatóságának vizsgálatában; a British National Bibliography /Angol Nemzeti Bibliográfia/ MARC-programja lehetőséget nyújt majd a nemzetközi kapcsolatok felvételére is;

5. részt vettek - felkérésre - a három nagy nemzeti, az orvosi /National Library of Medicine = Országos Orvostudományi Könyvtár/, a mezőgazdasági /National Agricultural Library = Országos Mezőgazdasági Könyvtár/ és a Kongresszusi Könyvtárat egybefogó automatizált hálózat kiépítésére alakított munkacsoport munkáiban;

6. a könyvtári, bibliográfiai szempontból súlyos problémát okozó, nehezen azonosítható sorozati kiadványok áttekintésére régebben /1957/ kidolgoztak egy lyukkártyás rendszert, amely azonban igen költségesnek bizonyult. A beszámolási évben a Tanács részt vett a computerre alapozott rendszer kiépítésében, amely lehetővé teszi egy nemzeti adatbank létrehozását. Az adatbank rendelkezni fog az összes ilyen jellegű kiadvány adataival, gépi információhordozón;

7. finanszírozták a Kongresszusi Könyvtár térképgyűjteményének automatizált feldolgozására és az így nyert információk MARC program-szerű terjesztésére irányuló kutatásokat. A volumenben hatalmas méretű - a világon a második vagy harmadik - térképgyűjtemény, amelynek éves gyarapodása 30 000 egység, a hagyományos könyvtári módszerekkel, nem dolgozható fel;

8. részt vettek a dia-gyűjtemények feldolgozását elősegítő osztályozási rendszer kidolgozásában, mely lehetővé teszi a dia-gyűjtemények anyagáról computer segítségével kötetkatalógusok előállítását;

9. jelentést készítettek a computeres könyvtári rendszerekben az optikai jelfelismerő berendezések használhatóságáról; a jelentésben szó esik az optikai jelfelismerő berendezésekről és a könyvtárak különleges követelményeiről, a költségekről, valamint bemutatnak több könyvtári műveletet - kölcsönzés, katalogizálás stb. - modellező rendszert is;

10. tanulmányt dolgoztattak ki az egyetemi könyvtárak közötti automatizált hálózat kiépítésének lehetőségeiről. Mintául a Columbia University Libraries-t /Kolumbiai Egyetemi Könyvtár/ véve, a tanulmány leszögezi, hogy ebben az esetben az adatokat mágnesszalagon tároló, kis- vagy közepes méretű computerrel felszerelt központot kellene létesíteni;

11. modellkísérleten - 6000 katalóguskártyát alapul véve - ki-vizsgálták az adatok gépi információhordozóra való rögzítésének költségeit, azzal a feltétellel, hogy a rendszer célja a könyvkölcsönzés automatizálása. A közvetlen bebillentyűzés, az optikai jelfelismerő berendezések alkalmazása, valamint a lyukszalagra lyukasztás közül az utóbbi mutatkozott a fenti esetben a legköltségesebbnek;

12. egy másik tanulmány a computerrel vezérelt szedőgépek alkalmazásával foglalkozott. A módszert gyakorlatban történő alkalmazására javasolták a Kongresszusi Könyvtár egyes kiadványai részére;

13. a telefakszimile rendszerek könyvtári alkalmazásának az utjában álló két tényező, a költségek és a bekötött könyv /azaz nem egyedülálló lapok/ oldalain levő szöveg továbbítására alkalmas rendszerek technikai megoldatlansága. A Tanács tudtával elvégzett munkák ezen a területen:

kísérleti telefakszimile rendszer működtetése, különös tekintettel a különböző berendezésekre, a kölcsönzési műveletekre és a költségekre;

különböző típusú berendezések összehasonlítása általános működési elveik, sebességük, megbízhatóságuk, a felmerülő költségek, valamint a másolatminőség tekintetében;

egy másik tanulmány főleg a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségeit vizsgálta telefakszimilés könyvtári rendszerekben.

A Tanács éves beszámoló jelentése foglalkozik még az automatizáláson kívül az archiválás, a bibliográfiai munka, a külföldi könyvek beszerzése, a katalógizálás és indexelés, a könyvtári ügyvitel, a fényképezet alkalmazása, a gépi segédeszközök, a tervezés, a könyvtári állomány állagmegóvása, valamint az oktatás területén folytatott munkálatokkal, a szabványosítással és a statisztikával.

Összefoglalva közli a Tanács működésének pénzügyi jellemzőit, a bevételeket, a kiadásokat, valamint a Tanács által nyújtott támogatások részletes felsorolását, az intézmény, a téma és az összeg megemlítésével.

A közölt jegyzetek megadják a munkák eredményeképpen létrejött, vagy az azokkal kapcsolatban lévő dokumentumok részletes hivatkozását.

/Schiff Ervin/